

Kde je nejstarší kostel zasvěcený svaté Ludmile?

K 1100 výročí zavraždění sv. Ludmily se na řadě míst v ČR připravuje mnoho zajímavých (nejen) kulturních akcí, které mají život ženy-světky a její zásluhy pro naši společnost a kulturu připomenout. A přitom nejstarší existující památku jejího kultu máme na Mladoboleslavsku, v obci Dražice, části Benátek nad Jizerou!

Narodila se pravděpodobně v roce 860. Díky manželskému svazku s prvním historicky doloženým přemyslovským knížetem Bořivojem stála u samých počátků vzniku českého státu.

Ludmila nebyla jen manželkou a ochránkyní rodinného krbu. Coby zakladatelka vládnoucí dynastie se snažila ovlivňovat i politickou situaci za vlády svých synů Spytihněva a Vratislava. Významnou roli sehrála také při výchově vnuka, budoucího knížete Václava, kdy kladla důraz na chlapcovo vzdělání. Právě předáváním moudrosti víry a zkušeností zralého věku budoucímu knížeti ovlivnila náš stát na tisíc let dopředu.

15. září 921 byla z příkazu snachy Drahomíry zavražděna na tetínském hradišti. Písemné prameny uvádějí, že k tomu došlo nejspíše z politických a náboženských důvodů. Roku 925 nechal kníže Václav přenést její ostatky z Tetína do svatojiřské baziliky na Pražském hradě. Kult sv. Ludmily tak byl zpočátku spjat především s klášteřem sv. Jiří. Ve 12. století se pak začíná šířit po celé zemi.

Dražice, původně samostatná osada, má svůj svatostánek –jednoduchou gotickou stavbu– postavený s největší pravděpodobností už před rokem 1318. Založen byl přímo biskupem pražským Janem IV z Dražic. Takových založení mnoho není. A možná díky tomu se nám zachovala i listina z r. 1341 potvrzující založení farnosti u kostela zasvěceného svaté Ludmile. Podle všeho se jedná o vůbec první kostel zasvěcený svaté Ludmile. Původní jednoduchá gotická stavba se v přestavě podobě dochovala dodnes. Její historie je pestrá. Ke kostelu byli i v průběhu husitských bouří dosazováni pouze katoličtí faráři. První stavební úpravy proběhly v 16. století, kdy byl kostelík používán jako modlitebna Jednoty bratrské – z té doby jsou v něm zachovány nápisy na stěnách – většinou kaligrafické citáty z písma. Později přestal být kostel využíván k liturgickým účelům a chátral. Na počátku 17. století jej dal purkrabí benátského panství Martin Průšek obnovit a kostel byl nově zasvěcen patronu svého mecenáše, sv. Martinovi. V 18. století byla provedena nová přestavba. Tehdy bylo zbarokizováno průčelí kostela, přistavěna předsíň a malý přístavek. Roku 1783 dražický kostel padl za oběť josefínským reformám, byl odsvěcen a zrušen. V r. 1827 byla budova prodána v dražbě a nadále byla používána k různým hospodářským účelům.

Ještě začátkem 20. století byl kostel zpustlý a neudržovaný. Po pozemkové reformě získaly kostelík Družstevní závody v Dražicích. Díky zájmu ředitele firmy Františka Hofmana provedl Státní památkový úřad odborné ohledání a stavební průzkum budovy kostela. Památkáři objevili pod omítkou fragmenty nástěnných maleb, které byly postupně odkryty a zrestaurovány. Nástěnné malby, datované zhruba do doby vlády Karla IV., jsou velmi cennou uměleckou i historickou památkou. Kostel byl opraven a v r. 1926 znovu vysvěcen. Dnes je kostel v držení města Benátky, které provedlo poslední velkou opravu v roce 2008.

Církevně je kostel sv. Martina filiálním kostelem farnosti Benátky nad Jizerou. V posledních 4 letech se v něm konají pouti s doprovodným hudebním a kulturním programem napříč generacemi, a to jak na svátek sv. Martina, tak i na svátek sv. Ludmily.

Nenastal čas obnovit i jeho původní zasvěcení svaté Ludmile?